

Migréna a onemocnění s ní související

MUDr. Jolana Mračková, Ph.D., MUDr. Rudolf Kotas, Ph.D.

Neurologická klinika LF UK a FN Plzeň

Jako komorbidita migrény se může projevit řada onemocnění z různých skupin – především kardiovaskulární/cerebrovaskulární, psychiatrická, neurologická onemocnění, poruchy spánku, metabolická a endokrinní onemocnění, gastrointestinální a imunologická onemocnění a chronické bolestivé syndromy. Mechanismy jejich vztahu jsou obvykle obousměrné. Přítomnost komorbidit může za určitých okolností komplikovat diagnostiku migrény. Většina komorbidit je spojena s vyšší frekvencí a vyšší intenzitou migrenózních záchvatů. Léčba migrény a jejích komorbidit vyžaduje multidisciplinární přístup, identifikaci a pokud možno eliminaci rizikových faktorů.

Klíčová slova: migréna, komorbidity, rizikové faktory, léčba, multidisciplinární přístup.

Migraine and related disorders

Various pathological conditions can present as comorbidities with migraine and include many groups – especially cardiovascular/cerebrovascular, psychiatric, neurological diseases, sleep disorders, metabolic and endocrine, gastrointestinal, immunological diseases and chronic pain syndromes. Their mechanisms are mostly bidirectional. The presence of comorbidities can complicate diagnostic process for migraine under certain circumstances. Most of the comorbid pathologies are associated with higher frequency and higher intensity of migraine attacks. Treatment of migraine and comorbidities requires multidisciplinary approach and, if possible, elimination of risk factors.

Key words: migraine, comorbidities, risk factors, therapy, multidisciplinary approach.

Úvod

Migréna patří mezi nejběžněji se vyskytující neurologická onemocnění a zároveň je celkově třetím nejčastějším onemocněním celosvětově. Ve skupině neurologických diagnóz se jedná o druhou nejvíce handicapující hned po cévních mozkových příhodách. Tím představuje zásadní finanční zátěž pro globální ekonomiku. V některých zemích byla především v dřívějších dobách značná část nemocných poddiagnostikována a nedostatečně léčená (Stewart et al., 1992). V posledních letech s příchodem biologické léčby mají i nemocní s těžkou migrénou zásadně větší šanci na kompenzaci stavu a podstatné zlepšení kvality života. V dětství migréna častěji postihuje chlapce, zatímco v dospělém věku bývají signifikantně častěji postiženy ženy, u nichž je obvykle také těžší průběh chorob.

Rozeznáváme epizodickou formu migrény, s počtem dní s bolestí hlavy do 15 v měsíci, a chronickou, kde počet dní s bolestí hlavy přesahuje 15, tedy většinu dní v měsíci.

Různé komorbidity jsou u nemocných s migrénou časté, zejména v porovnání s běžnou populací. Jedná se o široké spektrum chorob – psychiatrické, kardiovaskulární, neurologické, poruchy spánku, ale například i závažná onemocnění nebo chronické bolestivé syndromy a jiné (Tab. 1). Řada těchto komorbidit se pojí s vyšším rizikem transformace migrény z formy epizodické do chronické (Buse et al., 2019). Souběh několika komorbidit se v poslední době dává do souvislosti s nadužíváním akutní medikace či nově vzniklou chronickou migrénou (D'Amico et al., 2018).

Patofyziologický podklad vzájemného vztahu migrény a onemocnění s ní souvisejících dosud není zcela přesně znám.

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethics approval and consent to participate:

The authors attest that their study is in compliance with human studies committees and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the Food and Drug Administration guidelines, including patient consent where appropriate. The authors also declare that their paper is in accordance with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018.

Conflict of interest:

Not applicable.

Consent for publication:

Not applicable.

Authors' contributions:

JM 90 %, RK 10 %

Cit. zkr: *Neurol. praxi.* 2024;25(1):57-61

<https://doi.org/10.36290/neu.2023.071>

Článek přijat redakcí: 11. 9. 2023

Článek přijat k publikaci: 27. 11. 2023

MUDr. Jolana Mračková, Ph.D.

mracovaj@fnplzen.cz